

MBI DISA RASTE TË PLASJES SË ZORRËVE NË VENDIN TONË PËR VITET 1973-1988

SHEMSHEDIN KOKONA, SHYQYRI LLANAJ, TAJAR PETANI *

Summary

ON SOME CASES OF ANTHRAX IN OUR COUNTRY DURING 1973 - 1978

During this period there have been 8 cases of whom 5 had a lethal ending with a mortality rate of 62.5%. They comprise 0.41% of anthrax cases seen at people. 5 of these cases were diagnosed in Tepelena district, 3 in 1973, one in 1984 and one in 1985 of whom only one is alive. In Vlora district 2 cases, one in 1982 and the other in 1988 and both are alive. One fatal case was seen in Mati district in 1988.

As an infectious resorse served 3 sheep and 3 cows and one goat. All the patients were infected consuming their meat.

The disease was accompanied with severe signs like strong abdominal pain, vomits, weakness, lassitude, fainting, high temperature, perspiration.

In four cases the diagnosis was set by pathologist, in four others two in surgical theatre, one by histopathological examination and one by the isolation of the cause. Three of the operated patients are alive. The other 5 unoperated cases had a lethal ending.

In patients and in those who were autopsied, in peritoneal and in other cavities, big amounts of haemorrhagic fluid was found.

Si në vendet e tjera të botës, ashtu dhe në vëndin tonë plasja e zorrëve zë një vënd fare të vogël, në murin e madh që përbën plasja e lëkurës tek njeriu. Por me gjithatë, për vështirësitë që hasen në njohjen e hershme të saj (6.15), për ecurinë e rëndë dhe vdekshmërinë e lartë që shkakton mbetet një problem shumë i rëndësishëm, (1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 12, 13, 14, 16, 17, 18).

Qëllimi i punimit

Ky punim ka për qëllim të njohë mjekët epidemiologë, infektionistë, mikrobiologë, kirurgë, veterinarë si dhe mjekët e profileve të tjera, me rastet e plasjes së zorrëve në vëndin tonë, me ecurinë e rëndë të tyre, vlerën e diagnozës klinike, mikrobiologjike dhe të ndërhyrjes kirurgjikale në kohë, kur bëhet e domosdoshme, për prognozën më të mirë të tyre.

Metoda e punës

Për këtë çështje janë grumbulluar të dhënat e rasteve me plasje të regjistruara në vëndin tonë, për vitet 1973-1988, janë studjuar 8 raste të formës të plasjes së zorrëve, duke u mbështetur në vrojtimit epidemiologjike në vatër, ato klinike, në kartelat përkatëse si edhe në të dhënat mikrobiologjike.

Materiali dhe diskutimi

Prej vitit 1973 gjer në fundin e vitit 1988, në vëndin tonë janë diagnostikuar gjithsej 1941 raste me

plasje në njerëz, prej të cilëve 1933 me plasje të lëkurës (99.58%), ndërsa 8 me të zorrëve (0.41%).

Gjatë kësaj periudhë kohe janë regjistruar 20 vdekje, letaliteti 1.03%.

Nga 1933 rastet e plasjes së lëkurës, kanë përfunduar me vdekje 15 vetë, letaliteti 0.77%, kurse nga 8 rastet e plasjes së zorrëve kanë përfunduar me vdekje 5 vetë letaliteti 62.5%.

Para përdorimit të antibiotikëve, letaliteti nga forma e plasjes së zorrëve arrinte gjer 100% (11). Sipas të dhënave të OBSH-së të viteve të fundit, kjo shifër lëkundet prej 25-50%.

Nga plasja e zorrëve shumica 5 raste, janë diagnostikuar në rrethin e Tepelenës, prej të cilëve 3 në vitin 1973 dhe nga 1 për vitet 1984 dhe 1985. Nga këta 1 është shëruar, ndërsa 4 kanë përfunduar në vdekje.

Në rrethin e Vlorës janë diagnostikuar 2 raste me plasje të zorrëve, prej këtyre 1 në vitin 1982 dhe 1 tjetër në vitin 1988 përfunduan në shërim.

Rasti tjetër është regjistruar në vitin 1988 në rrethin e Matit, përfundoi me vdekje.

Nga 8 të sëmurët me plasjen e zorrëve, 4 kanë qenë meshkuj dhe 4 femra. Moshat janë lëkundur prej 6-60 vjeç, shumicën e përbëjnë moshat e reja 15-39 vjeç. Fshatarë kanë qenë shumica: 7 vetë, qytetarë 1. Sipas zëjtarive 4 kanë qenë punëtorë bujqësie, 2 nxënës, 1 blegtor dhe 1 punëtor. Shumica e rasteve, 7, janë regjistruar në muajt e nxehtë të vitit, korrik-shtator, kurse 1 në muajin nëntor.

* Dërguan në redaksi më 9 prill 1989, miratuar për botim 9 Dhjetor 1990. Nga Instituti i Higjienës dhe Epidemiologjisë (Sh.K., Sh.LL. T.P.).

Adresa për letërkëmbim: Sh.Kokona, Instituti i Higjienës dhe Epidemiologjisë.